

De rol van de representatieve democratie in de RES

Nationaal Programma
RES Regionale
Energie
Strategie

DEMOCRATIE
in actie

Programma

- Introductie

Huri Sahin en Annajorien Prins

- Uitdagingen bij het betrekken van de volksvertegenwoordigers
- Oplossingsrichtingen & voorbeelden
- Ruimte voor vragen en delen van ervaringen

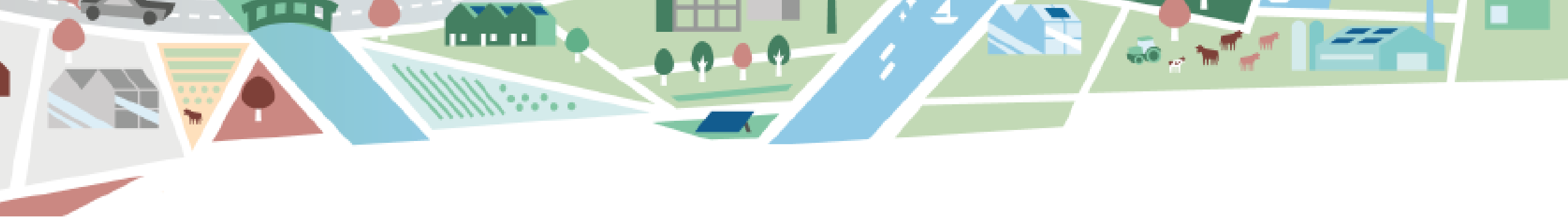
Belang volksvertegenwoordigers

- Democratisch mandaat
- Vertolken stem van inwoners
- Hoogste bestuursorgaan: kadersteller, controleur en volksvertegenwoordiger. Na dualisme: versterking actieve informatieplicht.

“We mogen tekenen bij het kruisje”

Representatieve democratie – Participatieve democratie - Polderdemocratie

Uitdagingen?

Uitdagingen

- **Kennis** | Hoe om te gaan met uiteenlopend kennisniveau van volksvertegenwoordigers?
- **Besluitvorming** | Hoe de concept RES behandelen: informeren, consulteren of vaststellen? Is een collectieve afspraak hierover mogelijk?
- **Regionale samenwerking** | Hoe is de regionale samenwerking tussen raadsleden, statenleden en AB-leden te organiseren? Dualisme – Monisme?

Positie Volksvertegenwoording in de RES (Regionale Energie Strategie)

RES 1.0

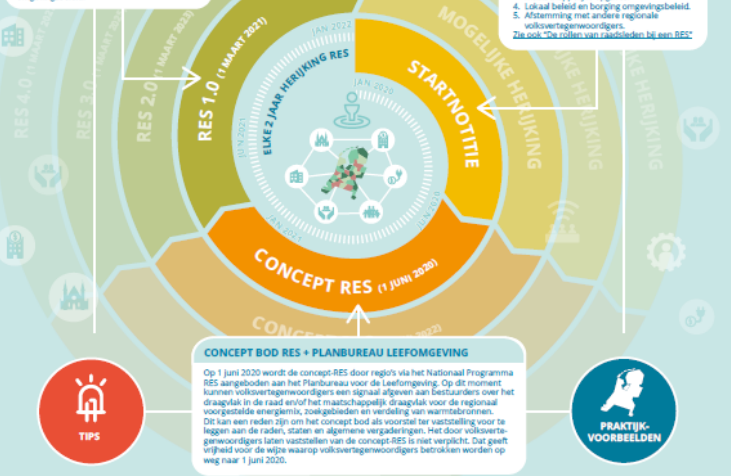
Het definitieve bod wordt vastgesteld door de gemeenteraden, provinciale staten en de algemene vergadering van de waterschappen. Met het besluit van volksvertegenwoordigers over de Regionale Energie Strategie wordt het document een bouwsteen voor toekomstig omgevingsbeleid.

BESTUURLIJKE STARTNOTITIE

Volksvertegenwoordiger kan kaders meegeven:

1. Op welke momenten wil je geïnformeerd en betrokken worden?
2. Wichtigste participatieproces.
3. Inhoudelijke koppeling met maatschappelijke opgaves.
4. Lokaal beleid en borging omgevingsbeleid.
5. Afstemming met andere regionale volksvertegenwoordigers.

Zie ook 'De rol van raadsleden bij een RES'.

Kennis

Kennis - voorbeelden

Behoefte aan kennis over energie technieken & ruimtelijke impact	Behoefte aan regelmatige updates	Creëren van behoefte aan kennis & betrokkenheid
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Expertbijeenkomsten voor volksvertegenwoordigers Voorbeeld: Tholen (raads werkgroep Energie Balans), Altena (klimaattafels)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nieuwsbrief voor RES ontwikkelingen Voorbeeld: RES Rivierenland	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 'RES' test Voorbeeld: RES Noord Holland Noord
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Energie excursies Voorbeeld: NMU organiseerde in november een excursie naar een energiehuis, windpark en zonnepark	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Centrale informatievoorziening Voorbeeld: RSAB werkgroep in West-Overijssel met eigen ambtelijk secretaris	<ul style="list-style-type: none"> ▪ RES rapporteurs Voorbeeld: waterschap Hollandse Delta
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inloopspreekuur ambtenaren Voorbeeld: tip uit 24 uurs CoP	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Informatieavonden	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Combinatie van doelgroepen Voorbeeld: RES Drechtsteden

Besluitvorming

Hoe ziet het besluitvormingsproces eruit van de gemeenteraden, provinciale staten en algemene vergadering in jouw RES?

Beeldvorming	Oordeelsvorming/ opiniërend	Besluitvorming
▪ Vergadering: individueel of gemeenschappelijk?	▪ Vergadering: individueel of gemeenschappelijk?	▪ Informereren
		▪ Consulteren <ul style="list-style-type: none"> - Wensen en bedenkingen procedure Artikel 169 lid 4 Gemeentewet Artikel 167 lid 4 Provinciewet - Zienswijzen
		▪ Vaststellen <ul style="list-style-type: none"> ○ Moties ○ Amendementen

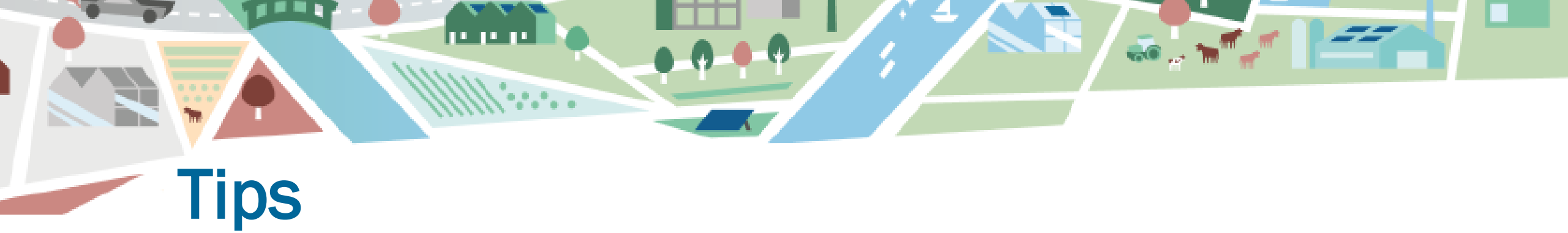

Besluitvorming – voorbeelden & tips

Tip: benut griffiers én volksvertegenwoordigers zelf

Informereren	Concluderen: hoe om te gaan met zienswijzen?	Vaststellen: hoe om te gaan met moties?
<p>Voorbeeld: RES Hoeksche Waard, grote meedenkbijeenkomsten, ook voor inwoners</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Voorafgaand aan concept RES Voorbeeld: RES Drechtsteden, consultatieronde met scenario's	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Voorbeeld Voorbeeld: U16
<p>Voorbeeld: RES Midden Holland, regionale bijeenkomst voor alleen volksvertegenwoordigers en maatschappelijke partijen</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proces advies gegeven door volksvertegenwoordigers Voorbeeld: RES West-Overijssel	

Tips

- ✓ Breng in beeld hoe de afzonderlijke volksvertegenwoordigende organen vergaderen (BOB, commissiestructuur of ander model)
- ✓ Ga in gesprek met de griffiers over wijze van agendering
- ✓ Organiseer een bijeenkomst met de griffierskring in jouw regio (Drechtsteden heeft een regiogriffier)
- ✓ Maak een collectieve afspraak over informatievoorziening en wijze van besluitvorming (eigen format)
- ✓ Voorhangprocedure toepassen (wensen en bedenkingen artikel 169 lid 4 Gemeentewet en artikel 164 lid 4 Provinciewet)

Interessante links

- Leermodule voor raadsleden, statenleden en AB leden:

<https://www.lokale-democratie.nl/leermodule-energietransitie-deel-1-de-regionale-energiestrategie>

- Informatiekaarten voor volksvertegenwoordigers:

<https://www.lokale-democratie.nl/handige-informatiekaarten-bij-een-regionale-energiestrategie-res>

- Handreiking (essay) Marcel Boogers over Energie en Democratie:

<https://www.regionale-energiestrategie.nl/Nieuws/1491625.aspx>

Regionale samenwerking

Vooruitblik naar RES 1.0: volksvertegenwoordigers in positie brengen voor vaststellen met mede-volksvertegenwoordigers

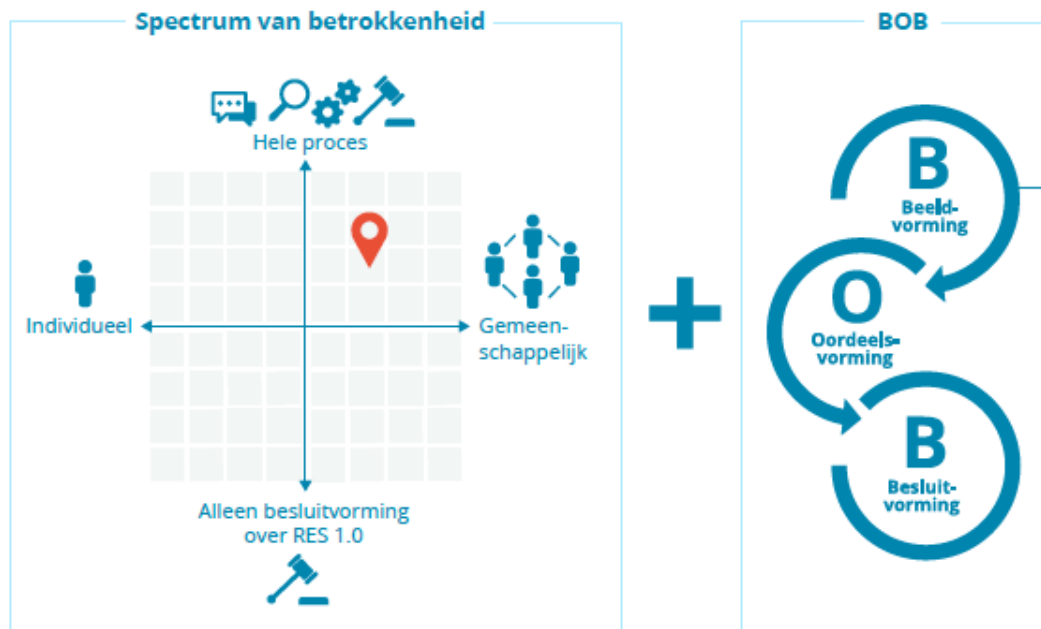
Positionering mbt samenwerking in besluitvormingsfasen	Positionering mbt complexe verdeelvraagstukken	Positionering mbt inhoudelijke kaders van het bod
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samenwerking in beeldvorming Voorbeeld: RSAB RES West-Overijssel	<ul style="list-style-type: none"> ▪ (Sub)regionale afstemming op landschappelijk niveau Voorbeeld: RES Noord-Veluwe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zoekscenario's Voorbeeld: RES Drechtsteden
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Incrementele samenwerking Voorbeeld: RES rapporteurs waterschap Hollandse Delta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Regionale afstemming op gemeentegrenzen en/of provinciegrenzen Voorbeeld: is er nog niet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Randvoorwaarden voor aanwijzen zoekgebied

Werkgroep RSAB-RES West Overijssel

In West-Overijssel hebben volksvertegenwoordigers gezamenlijk een regionale werkgroep voor de RES opgericht. Hieronder staat beschreven hoe deze werkgroep tot stand is gekomen en waar de werkgroep zich mee bezig houdt.

Stap 1

Gesprek in de regio met volksvertegenwoordigers

Welke positie kies je – samen met andere volksvertegenwoordigers – in de RES?

Met behulp van het spectrum van betrokkenheid en het BOB model, hebben raadsleden, statenleden en algemene bestuursleden van waterschappen in West-Overijssel hierover met elkaar het gesprek gevoerd. Drie centrale vragen:

- Op welke momenten wil je betrokken zijn bij de RES?
- In hoeverre wil je hierin samenwerken met andere volksvertegenwoordigers in de regio?
- En in welke fase van het BOB model?

Stap 2

Oprichting regionale werkgroep

In West-Overijssel kozen volksvertegenwoordigers voor regionale samenwerking in de beeldvormende fase.

Om deze samenwerking mogelijk te maken is een regionale werkgroep van raadsleden, statenleden en AB-leden opgericht. Elke volksvertegenwoordiger zit hierin als 'rapporteur' vanuit het eigen democratisch orgaan.

Deze regionale werkgroep is opgericht met ondersteuning van Democratie in Actie.

Vragen?

Huri Sahin	Annajorien Prins
h.sahin@npres.nl	info@lokale-democratie.nl

Nationaal Programma
RES Regionale
Energie
Strategie

DEMOCRATIE
in actie